

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082/610- 2914
Konu :İstanbul Milletvekili
A.Levent TÜZEL'in
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

2 - İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/06/2013 tarihli ve 43452547-120.07-128743 sayılı yazınız

İstanbul Milletvekili A.Levent TÜZEL'in; Artvin'in Arhavi İlçesinde kurulması planlanan kömür eleme ve paketleme tesisi hakkında Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/24854 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdogan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (4 Sayfa)

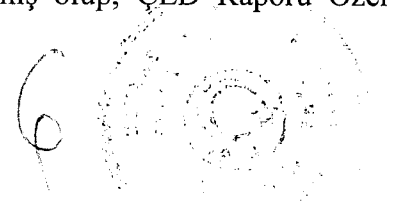
**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN A. LEVENT TÜZEL'İN
TBMM 7/24854 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

- 1)Bakanlığınıza bağlı Artvin Valiliği, Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünün ÇED'in gerek olmadığı kararını, köylülerin açtığı dava ile bozulduğu, Artvin Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün, köylülerin olumsuz etkileneceği yönündeki görüşlerine rağmen, Bakanlığınız hangi gerekçelerle anılan şirkete ÇED oluru vermiştir?
- 2)Bakanlığınızca verilen ÇED oluruna Kavaklı Köylülerinin açtığı dava sonuçlanmadığı halde, Akkömür firmasının tesisin yapımına neden izin verilmektedir?
- 3)Üretime geçmemiş, henüz yapım aşamasında olan bir tesise hangi gerekçeye dayanarak emisyon raporu verilmiştir?
- 4)Kavak, Konaklı, Kemerköprü ve Dereüstü köylülerinin itirazlarını dikkate alıp, Akkömür Taşımacılık Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan "Kömür Eleme ve Paketleme Tesisinin yapımını durdurmayı düşünüyor musunuz?
- 5)Anılan "kömür eleme ve paketleme tesisi" kurulduğu takdirde yaşam alanları ve içecek suları kirlenen yurttaşların, yaşam hakları ihlal edilmiş olmuyor mu? Kirlenen suları nasıl temizlemeyi düşünüyorsunuz?
- 6)Bu tesisin kurulması halinde, Kavaklı ve civar köylerde yüksek oranda göç söz konusu olacaktır, bu durumda ne gibi önlem almayı düşünüyorsunuz?
- 7)Bu kömür eleme ve paketleme tesisi nedeniyle, Kavaklı ve civar köylerde yaşayan ve geçimini tarımla sağlayan yurttaşların uğrayacağı zararı nasıl karşılamayı düşünüyor musunuz?
- 8)Arhavi halkı ve yöre köylüleri, doğal güzellik bakımından son derece zengin olan bu bölgede ithal kömür paketleme tesisi yerine çay fabrikası, fakülte, yüksekokul bölge hastanesi, balık üretme çiftliği gibi tesisler kurulmasını talep etmektedir. Hükümetinizce, yerel halkın istekleri doğrultusunda, çevreye duyarlı, daha çok istihdam sağlayacak halk sağlığına uygun, demokratik bir politika neden tercih edilmiyor?

CEVAP:

Artvin İli, Arhavi İlçesi, Kavak Köyü, Köprübaşı Mevkiinde Akkömür Taşımacılık Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından gerçekleştirilmesi planlanan Kömür Eleme ve Paketleme Tesisini ile ilgili olarak ilk başvuru 02.11.2011 tarihinde gerçekleşmiştir. 05.01.2012 tarihinde halkın katılımı toplantısı, 10.01.2012 tarihinde de Kapsam ve Format Belirleme Toplantısı yapılmış olup, ÇED Raporu Özel Formatı, proje sahibine gönderilmiştir.

Söz konusu proje için hazırlanan 13.08.2012 tarihli ÇED Raporu, Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonu (Komisyon; Orman ve Su İşleri Bakanlığı; Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü; Hava Yönetim Dairesi Başkanlığı, Artvin Valiliği; Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü; Halk Sağlığı İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nden oluşmaktadır.) tarafından Nihai ÇED Raporu olarak kabul edilmiştir. Projeye ilişkin olarak Artvin Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü hariç diğer kurumlardan olumlu görüş alınmış ve Bakanlığımızca projeye ÇED Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi gereğince, 17.10.2012 tarihinde ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

Ayrıca, gerçekleştirilmesi planlanan projenin, çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin irdelenmesi, olumsuz etkilerini yok etmek ya da minimuma indirmek için alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla inceleme ve değerlendirmelerde bulunmaktadır. Çevre Kanunu, ÇED Yönetmeliği ve ilgili mevzuat esaslarına göre ilgili kurum ve kuruluşların da görüşleri alınarak karar verilmektedir.

Nihai ÇED raporunda; proje alanı ve çevresinde yer alan tarım alanlarına ilişkin inceleme ve değerlendirmeler de yapılmıştır. Faaliyet alanının etrafında, Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Lejantında; bölgeye özel ürün alanı olarak tanımlanan tarım arazileri bulunmaktadır. Arazinin hazırlanması ve tesis kurulması aşamasında, elden çıkarılacak tarım alanı bulunmamaktadır.

Tesis alanı; Nihai ÇED Raporuna göre verilen yapı kullanım izin belgesinde "Sanayi Alanı" olarak görülmektedir. Tesis alanı yıllarca sanayi amaçlı kullanılmış olup, proje kapsamında da sanayi alanı olarak kullanılması planlanmaktadır. Akkömür Taşımacılık Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. tarafından kurulması ve işletilmesi planlanan tesiste eleme ve paketleme işlemi haricinde herhangi başka bir işlem gerçekleştirilmeyecektir. Tesiste yapılacak faaliyetlerin tümü kapalı alan içerisinde gerçekleştirilecektir.

Dolayısıyla, tesiste yapılacak eleme ve paketleme işleminden kaynaklı etkilenecek alan kapalı alanla sınırlı olacaktır. Ancak, tesise kömür getiren ve ürünlerin ihtiyaç bölgelerine taşınması esnasında araçlardan kaynaklı etki söz konusu olacaktır. Bu projeye; 17.10.2012 tarihinde Bakanlığımızca ÇED Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi gereğince ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Proje ile ilgili olarak 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yürürlüğe giren yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uyulması, mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

İçme suyunun kirlenme olasılığına karşı alınacak önlemler, Nihai ÇED Raporunda değerlendirilmiştir. Tesiste yağmur suyu toplama hattı mevcut olup, bu durum Nihai ÇED Raporunda vaziyet planında gösterilmiştir. Toplanan yağmur suları, tesisin güneyinde yer alan dereye deşarj edilecektir. Proje kapsamında tüm işlemler kapalı ortamda gerçekleştirilecektir. Evsel nitelikli atık sular sızdırmaz fosseptikte toplanacaktır. Spreylemede ve temizlikte kullanılacak su çökeltme havuzunda biriktirilerek, devir/daim ile tekrar kullanılacaktır.

Kömür Eleme ve Depolama Tesisinde oluşacak kullanma (spreyleme, temizlik, tekerlek yıkama) ve evsel nitelikli atık suların yeraltı suyuna ve/veya tesisin güney ve kuzeyinden geçen yüzeysel su kaynaklarına karışması sonrasında sızma yoluyla Arhavi Belediyesi İçme suyu kuyularına etkisi söz konusu olacaktır. Arhavi Belediyesi içme suyu kuyuları tesisin 500-600 m akış aşağısında Kabisre Deresi alüvyonunda yer almaktadır.

Tesiste söz konusu kullanma suları betonarme (sızdırmaz) çökeltim havuzlarında arıtma işlemine tutulduktan sonra geri devir edilmek sureti ile işletmede kömür deposunda spreyleme işleminde tekrar kullanılacaktır. Evsel nitelikli atık sular ise sızdırmaz fosseptikte biriktirilecek ve Arhavi Belediyesi Kanalizasyon sistemine deşarj edilecektir. Bu nedenle proje kapsamında yeraltı ve yüzeysel su kaynaklarının kirlenmesinin söz konusu olamayacağı hususu Nihai ÇED raporunda belirtilmektedir.

Söz konusu projeye ait nihai ÇED Raporu ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yürürlüğe giren yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uyulması, mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması ve ÇED Yönetmeliğinin 18 inci maddesi gereğince yatırımın başlangıç, inşaat dönemine ilişkin izleme raporlarının Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir. Proje sahibinin taahhütlerine uymaması halinde Artvin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ve/veya Bakanlığımıza başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Bu durumda 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ÇED Yönetmeliği ilgili hükümlerine göre işlem yapılmaktadır. ÇED Yönetmeliğinin madde 19- (b) "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı ya da "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeye ilgili Bakanlıkça/Valilikçe bir defaya mahsus olmak üzere süre verilebilmektedir. Bu süre sonunda da taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulmakta ve yükümlülükler yerine getirilmedikçe, durdurma kararı kaldırılmamaktadır.

Faaliyet alanının seçiminde, hammadde temininin kolaylığı, Artvin İlinin yakın çevresinde bulunan illere ürünün sevkiyatının ve pazarlanmasının avantajlı oluşu, bölgenin doğal ve iklimsel koşullarının uygun şartları taşıması, alanın önceki yıllarda fabrika olarak kullanılması ve saha üzerinde yer alan ünitelerin kurulu bulunması göz önünde bulundurulmuştur. Artvin İli, Arhavi İlçesi, Kavak Köyü, Köprübaşı Mevkii'nde planlanmakta olan Tesis alanı toplamı 98.140 m² olup, eleme ve paketleme tesisi 11.281,53 m² kapalı alanda kurulacaktır.

Söz konusu sahanın mülkiyetinin tamamı Akkömür Taşımacılık Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 'ye aittir. Proje alanı; kuruluşunun ilk yıllarında Orman ürünleri Sanayi Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Çimentolu Yonga Levha Fabrikası olarak işletilmiş, Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca özelleştirmesi yapılarak, Tepe Betopan Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından bir süre işletilmiş ve uzun yıllar boyunca sunta fabrikası olarak faaliyet göstermiştir. Tesis alanı Nihai ÇED Raporuna göre verilen yapı kullanım izin belgesinde "Sanayi Alanı" olarak görülmektedir. Tesis alanı yıllarca sanayi amaçlı kullanılmış olup, proje kapsamında da sanayi alanı olarak kullanılması planlanmaktadır.

Tesis alanının etrafında Kavak Köyü'ne ait haneler bulunmakta olup, en yakın hane yaklaşık 60 m. uzaklıktadır. Faaliyet alanının etrafında, Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Lejantından görüleceği üzere bölgeye özel ürün alanı olarak tanımlanan tarım alanları bulunmaktadır. Tesiste tüm işlemler kapalı alanda yapılacaktır. Bu sebeple tesiste yapılacak eleme ve paketleme işleminden kaynaklı etkilenecek alan kapalı alanla sınırlı olacaktır. Ancak tesise kömür getiren ve ürünlerin ihtiyaç bölgelerine taşınması esnasında araçlardan kaynaklı etki söz konusu olacaktır. Tesiste eleme ve paketleme işlemine tabi tutulacak kömür yurt dışından deniz yolu ile Artvin İli, Hopa Limanı'na getirilecektir. Limana gelecek olan kömür, vinçlerle kömür nakliye kamyonlarına yüklenecektir. Kamyonlara yüklenen kömür, Arhavi İlçesi'nde yer alan faaliyet alanına götürülecektir.

Tesisin işletme aşamasında kullanılacak eleme ve paketleme tesisinde yer alan makineler, kapalı alan içerisinde çalışacaktır. Böylece tesiste eleme ve bantlarda taşıma esnasında toz oluşumu engellenmiş olacaktır. Tesise getirilen kömür stok sahasında bekletilecek ve stok sahasından eleme makinesine kepçe vasıtası ile taşınacaktır. Eleme makinesine götürülen kömür, makine altına yerleştirilmiş farklı elek boyutlarına sahip eleklerden geçirilecektir. Tane boyutlarına göre ayrılmış olan kömür, paketleme ünitesinde 25 kg ve 40-55 kg'lık ambalajlarda paketlenerek kapalı nihai ürün depolama alanına sevk edilecek ve burada satış öncesi geçici olarak depolanacaktır.

Tesis alanına getirilecek yıkanmış ve yabancı maddelerden arındırılmış kömür, Nihai ÇED Raporunda gösterilen vaziyet planındaki kapalı alanda depolanacaktır. 5.000 m² yıkanmış ve yabancı maddelerden arındırılmış kömür depolama alanının çelik konstrüksiyon ile çevresi ve üstü kapatılacak ve yapılacak kapalı alanda araç giriş ve çıkışının olacağı iki adet büyük raylı depo kapısı olacaktır. Kapılar sürekli olarak kapalı tutulacaktır. Tesisin işletme aşamasında kullanılacak eleme ve paketleme tesisinde yer alan makineler su püskürtme sistemi ile donatılmış olan kapalı alan içerisinde çalışacaktır. Böylece tesiste eleme ve bantlarda taşıma esnasında toz oluşumu engellenmiş olacaktır.

Kömür Eleme ve Paketleme Tesisinin işletilmesi aşamasında proseste su kullanılmayacak olup, toz oluşumunu önleme amaçlı yaklaşık 5 ton/gün su kullanılarak spreyleme (yağmurlama) işlemi yapılacaktır. Kantarın önünde yer alacak havuzda; iş makinelerinin tekerleklerinin yıkanması işlemi için de yaklaşık 0,9 m³/gün su kullanılacaktır. Kullanma suyu için arazide bulunan 7,5 m derinliğindeki keson kuyu kullanılacak ve kuyudan temin edilecek su, su deposuna iletilecek olup, tesiste su iletim hattını ve kullanımını gösterir vaziyet planı Nihai ÇED Raporunda yer almaktadır.

Su deposunun çıkışındaki çöktürme havuzunda bekletilen ve katı maddelerden arıtılmış su ile birleşecek kullanma suyu, tesiste tekrar yer yıkama, spreyleme ve iş makinelerinin tekerleklerinin yıkanması işlemlerinde kullanılacak olup, tesiste yaklaşık 7,9 m³/gün su tüketilecektir. Tüm suyun geri döneceği düşüncesiyle, 10 m³ /gün su kullanımı için çökeltim havuzu boyutlandırılmıştır. AKM (Askıda Katı Madde) yönünden zengin olan, temizlik için kullanılacak su, tesis içerisinde inşa edilecek 8 saat beklemeli 10 m³ hacimdeki çökeltme havuzunda biriktirilecektir. Çökeltme havuzunun dibinde biriken katı madde kurutma havuzunda kurutulacaktır. Kurutulan katı madde kömür tozu niteliğinde olup, tesiste tekrar kullanılacak ya da toz kömür olarak satışa sunulacaktır. Eğer, kömür niteliği taşıyamaz ise katı atık olarak bertaraf edilecektir.

Ayrıca; 29.04.2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik (ÇKAGİLHY) Ek-1 ve Ek-2 listesinde yer alan faaliyet ve tesisler Çevre İzni almak zorundadır. ÇKAGİLHY Ek-1 veya Ek-2 listesinde yer alan işletmeler yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması tarafından çevre izin başvuru dosyasında yer alacak bilgi, belge ve raporları (emisyon raporu vb.) hazırlatarak Çevre İzni almak için Bakanlığımıza yada Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuruda bulunurlar. Bakanlığımızca Çevre İzin başvurusu olan işletmelerin bilgi, belge ve raporları (emisyon raporu vb.) incelenerek uygun bulunması durumunda Çevre İzni verilmektedir. Dolayısıyla, Bakanlığımızca veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce emisyon raporu verilmesi söz konusu değildir. Ancak hazırlanacak raporlara istinaden Çevre izni verme yetkisi vardır. Ayrıca söz konusu tesisin Çevre İzni almak için Bakanlığımıza herhangi bir başvurusu da yoktur.